

ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് വിയോജിപ്പ് ഉണ്ടാകുമ്പോൾ

(4:1 - 3)

ക്രിസ്ത്യാനികൾ-നല്ല ക്രിസ്ത്യാനികൾ പോലും-എല്ലായ്പോഴും ഒരു പോകുകയില്ല. ബെളിച്ചം ഉള്ള സ്ഥലത്ത് ഇന്നയല്ലുകളും, പാറുകളും വരും. മനുഷ്യർ എപിടെയുണ്ടാ അവിടെ തെറ്റില്ലാരണകളും അഡിപ്രായ ഭിന്നത കളും ഉണ്ടാകും-അത് വിശദസ്തരായ ക്രിസ്ത്യാനികളിലും ഉണ്ടാകും (പ്രവൃ. 15:36-40). “ക്രിസ്ത്യാനികൾ വിയോജിക്കുമ്പോൾ എന്തു ചെയ്യേണ്ട്” എന്നല്ല ചോദിക്കേണ്ടത് പിന്നെയോ “ക്രിസ്ത്യാനികൾ വിയോജിക്കുമ്പോൾ എന്താണ് ചെയ്യേണ്ടത്?” എന്നാണ്.

ഒരുപോകുവാൻ കഴിയാതിരുന്ന ഹിലിപ്പിയ സഭയിലെ ഒരു സഹോ ദരിമാരെ ചുറ്റിപ്പറ്റിയുള്ളതാണ് ഈ ഭാഗം (ഹിലി. 4:2). മുൻപ്, ഹിലിപ്പിയ യിലെ ക്രിസ്ത്യാനികൾ യോജിച്ചിരിക്കേണ്ടതിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ പറയലാം എടുത്തു കാണിച്ചിരുന്നു (1:27; 2:2). പൊതുവായ ആ പ്രവേശാധനങ്ങൾ ഈ പ്രത്യേകമായ അഭേദനക്കുത്തിലെക്ക് നയിച്ചു എന്നാണ് ചിലർ കരുതുന്നത്. അത് അങ്ങനെ ആയിരുന്നാലും അല്ലെങ്കിലും, അല്ലെങ്കിലും 4 ലെ ആദ്യ മുന്നുവാക്യ അഞ്ച് ക്രിസ്ത്യാനികൾ സഹ സഹോദരങ്ങളുമായി യോജിച്ച് ജീവിക്കേണ്ട തിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെയാണ് എടുത്തു കാണിക്കുന്നത് സഹോദരങ്ങൾ തമിൽ അപേതി ജനിപ്പിക്കുമ്പോൾ എന്തു ചെയ്യേണ്ടതും നിങ്ങൾ പറിപ്പിക്കുന്നതാണ് പറയലാം കൈകാര്യം ചെയ്ത സംഭവം.

ആരഘാർത്തപതയുള്ള പ്രശംസ (4:1)

¹അതുകൊണ്ട് എൻ്റെ പ്രിയരും വാൺചരിതരുമായ സഹോദരന്മാരേ, എൻ്റെ സന്നോധവും കിരീടവുമായുള്ളജ്ഞാരേ, ഇങ്ങനെ കർത്താവിൽ നിലനി സ്ഥപിൻ, പ്രിയമുള്ളവരേ.

വാക്കും 1. ഭൂമിയിൽ-അടിസ്ഥാനമിട്ടു, എന്നാൽ സ്വർഗ്ഗത്തിൽ-കെട്ടപ്പെട്ടു നന്നിനെ കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്തപ്പോൾ ഈ വാക്കുത്തെ കുറിച്ച് ചുതുങ്ങിയ രീതിയിൽ നാം മനസ്സിലാക്കി. ഇനി നമുക്ക് ഇപ്പോൾ ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനെ കുറിച്ചുള്ള മുവവുര നോക്കാം. ഇവിടെ പറയലാം ഒരു ക്രിയാത്മക അന്തരീക്ഷമാണ് ഒരുക്കുന്നത്. ഹിലിപ്പിയയിലുള്ള ക്രിസ്ത്യാനികളെ-കുഴപ്പത്തിലായി രണ്ട് സ്ത്രീകളെക്കും-എല്ലാ ക്രിസ്ത്യാനികളെയും-അവരെന്തു സ്ത്രീകളെത്തെയും അറിയിക്കുന്നു. അവൻ അവരോട് കൽപിക്കുന്നതിനുമുൻപ് അവൻ അവരെ പ്രശംസിക്കുകയായിരുന്നു.¹ ഇതെന്നും ഉള്ളഷ്മിതയും സ്ത്രീകൾവും മറ്റാരു ബൈബിൾ വാക്കുത്തിലും കാണുകയില്ല.

സഹോദരന്മാരേ-അവർ പൗലോസിന്റെ സഹോദരീസഹോദരന്മാരായിരുന്നു. അവർക്കെല്ലാവർക്കും ഒരേ പിതാവും ഒരേ കുടുംബവുമായിരുന്നു ഉണ്ടായിരുന്നത്.

പ്രിയരേ-അവർ പൗലോസിന്റെ പ്രിയ സഹോദരന്മാരും സഹോദരിമാരും ആയിരുന്നു. “പ്രിയമുള്ളവർ” എന്ന വാക്ക് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് (അശാപെറ്റോസ്) ആണ്, അത് പ്രത്യേക വാക്ക് “സന്നേഹം” (അശാപ) യിൽനിന്നു വന്നതാണ്. തന്റെ പുത്രനെ പറയുന്നതിന് ദൈവം ആ വാക്ക് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു (മതതാം. 3:17). ആ സഹോദരന്മാരെ താൻ എത്രമാത്രം സ്നേഹിക്കുന്നു എന്നും ഉന്നാൻ പറയുവാൻ പൗലോസ് ആ വാക്ക് രണ്ട് പ്രാവശ്യം ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നു.

എൻ്റെ വാഞ്ഛക്രിതരും-താൻ കാണുവാൻ ആഗ്രഹിച്ച പ്രിയ സഹോദരീസഹോദരന്മാരായിരുന്നു അവർ. ആ പ്രയോഗത്തിന്റെ വാക്ക് എപിപോതെറ്റോസ് ആണ്, എപ്പുത്തൊഴിതേതാസ് വീട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചുപോകുവാൻ വാഞ്ഛക്രിച്ചതിന് ആ വാക്ക് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നു (2:26). പൗലോസിന് തന്റെ ഫിലിപ്പിയയിലെ സഹോദരന്മാരെ കാണുവാൻ “ശൃംഹാതുരത്വം” അനുഭവപ്പെട്ടിരുന്നു.

എൻ്റെ സന്നേഹാഷ്വം കിരീടവുമായുള്ളാരേ-അവർ അവരെ കാണുവാൻ വാൻ വാഞ്ഛക്രിതരും, പ്രിയ സഹോദരീസഹോദരന്മാരും, തന്റെ മുവത്ത് പുണ്യിരി വിടർത്തുന്നവരും, ഹൃദയത്തിനു അഭിമാനവും ആയിരുന്നു: അവർ അവൻ്റെ “സന്നേഹാഷം” ആയിരുന്നു. അവരെ കൂറിച്ച് ഓർക്കുന്നോൾ തന്നെ അവനു സന്നേഹാഷമുണ്ടാക്കുന്നു (1:3, 4 നോക്കുക). അവർ അവൻ്റെ “കിരീടവും” ആയിരുന്നു. അവർ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ കിരീട നേട്ടങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കി കൊടുത്തു. ഇവിടെ ഉപയോഗിച്ച് വാക്ക് ശ്രദ്ധാന്വോസ്, എന്നത് സുചിപ്പിക്കുന്നത് വിജയകിരീടത്തെയും ആഹോഷത്തെയുംാണ്. (വാഴുന്ന കിരീടത്തെ പറയുന്നത് വ്യത്യസ്ത ശ്രീക്ക് വാക്കാണ്.)

വോഹമായ ഒരു സംഘടനം (4:2, 3)

²കർത്താവിൽ ഏക ചിന്തയാടിത്തിപ്പാൻ ഞാൻ യുഖോദ്യുദ്ധയും സുന്തുകയെയും പ്രഭോധിപ്പിക്കുന്നു. ³സാക്ഷാൽ ഇന്നയാളിയായുള്ളാവേ, അവർക്ക് തുണാ നിൽക്കേണം എന്നു ഞാൻ നിന്നോടും അപേക്ഷിക്കുന്നു. ജീവപുസ്തകത്തിൽ പേരുള്ള ഫോമർ മുതലായ എൻ്റെ കുടുംബക്കാരുമായി ആ സ്ത്രീകൾ എന്നോടുകൂടെ സുവിശേഷഗാഥന്തിൽ പോരാടിയിരുന്നു.

വാക്യങ്ങൾ 2, 3. ഫിലിപ്പിയ സഭ പൗലോസിന്റെ കിരീടമായിരുന്നു-വിജയത്തിന്റെ ലതാ കിരീട റിത്തായിരുന്നു-പക്ഷ ആ കിരീടത്തിൽ ഒരു “മുള്ള്” ഉണ്ടായിരുന്നു:² രണ്ട് സഹോദരിമാർ ഗഹരവമേറിയ വിയോജിപ്പിലായിരുന്നു. ചണ്ട സ്നേഹിതന്മാർ വിയോജിപ്പിലാകുന്നോൾ, പൊതുവിൽ, അവരെ ചേർത്തു പിടിച്ച് ഞാൻ നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്നു എന്നു പറഞ്ഞാൽ പോരാ.

അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ചു കൊടുക്കുവാൻ ശ്രമിക്കണം.

പ്രാബല്യാസ് ആ സ്ത്രീകളിൽ ആരുടേയും വശം ചേർന്നില്ല. അവൻ രണ്ട് പേരുകും ഒരേ വാക്കാണ് ഉപയോഗിച്ചത്: ഞാൻ യുവോദ്യൈയും³ സുന്തുക യെയും (പ്രഭോധിപ്പിക്കുന്നു) ഈ സാദർത്തിൽ, “അർജ്” (പാരാകലഭയോ) എന്ന വാക്കിനർത്ഥം, “ഒരു വശത്തെക്ക് വിജിക്കുക,” “യാചിക്കുക, അപേക്ഷിക്കുക, അഡ്വീറ്റിക്കുക, കൈഞ്ഞുക.”⁴ “സുന്തുകെ” എന്ന വാക്കിന്റെ അർത്ഥം “ഭാഗ്യമുള്ള” എന്ന് ആയിരിക്കുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്, എന്നാൽ “യുവോദ്യ” എന്ന വാക്കിന് “സമൃദ്ധി” എന്നുമാണ് അർത്ഥം. നിർഭാഗ്യവശാൽ, ആ സമയത്ത് അവർ ആത്മിയമായി പാപ്പരായിരുന്നു. “സുന്തുകെ” എന്നതിനു “മര്യാദയുള്ള” എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്, എന്നാൽ “യുവോദ്യ” എന്നതിന് “സുഗമ്യം” എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ഏങ്ങനെയായാലും, ആ സമയത്ത് അവർ മര്യാദ കുറഞ്ഞവരായിരുന്നു; അവർ ചുറ്റുപാടും പരത്തിയിരുന്നത് ദുർഗമ്യമായിരുന്നു.

സുന്തുകെയും യുവോദ്യയും ആരായിരുന്നു? നമുക്ക് അറിയില്ല. (ചിലർ അവകാശപ്പെടുന്നത്, അവർ അനു ഫിലിപ്പിയ സഭയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നു—യെഹുദമാരുടേയും ജാതികളുടേയും രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായിരുന്നു എന്നാണ്, എന്നാൽ അവർ പൊരുത്തപ്പെടുവാൻ കഴിയാതിരുന്ന രണ്ട് വ്യക്തികളായിരുന്നത്തിലൂടെ മറ്റാനു വിശസ്തകുവാൻ കാരണം ഒന്നുമില്ല.) (ക്രിയാത്മകമായി അവരെ കുറിച്ച് നമുക്ക് അറിയാവുന്നത് ഇതാണ്: പ്രാബല്യാസ് അവരെ കുറിച്ച് നല്ല രീതിയിൽ പറഞ്ഞത്, ആ സ്ത്രീകൾ സുവിശേഷ ശ്ലോഷണത്തിൽ എന്നോടുകൂടെ പോരാട്ടിയിരുന്നു എന്നാണ്.⁵ “എന്നോടുകൂടെ പോരാട്ടിയിരുന്നു” എന്നത് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് രണ്ട് ശ്രീക്ക് വാക്കുകളാണ്, (സുന്നത്തിലുണ്ടാണ് മോയി), അർത്ഥം, “എന്നോടുകൂടെ പോരാടുക.” പ്രാബല്യാസ് കുടാതെ ഇപ്പോൾ സ്ത്രീകൾ പരസ്യമായി പ്രസംഗിച്ചിരുന്നു എന്നു ഇപ്പോൾ വരായിച്ച് നിശ്ചന്ത്രിച്ചെല്ലതുനു. അത് മറ്റൊരാൽ അപ്പോൾ സ്ത്രീകൾ സഭായോഗങ്ങളിൽ മൗനമായിരിക്കുന്നതിന് കടകവിരുദ്ധമാണ് (1 കെ. 14:34, 35; 1 തിമോ. 2:8-12).

പ്രസംഗിക്കാതെ തന്നെ സുന്തുകെയും യുവോദ്യയും പല വിധത്തിൽ പരാബോസിനോടൊപ്പം “സുവിശേഷശ്ലോഷണത്തിൽ പോരാടുവാൻ” കഴിയും. ഒന്നാം അഭ്യാസയത്തിൽ, ഫിലിപ്പിയർ “ഒന്നാം നാൾ മുതൽ ഇതുവരെയും സുവിശേഷശ്ലോഷണത്തിൽ കൂട്ടായ്മ [പകിടൽ] നിലനിർത്തിയതായി” പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു (വ. 5; എംപസിസ് ആധാർ). ഇവിടെ പ്രാബല്യാസിനോപ്പും പ്രസംഗിക്കുകയായിരുന്നില്ല, മറ്റിച്ച് പ്രാബല്യാസിനെ സാമ്പത്തികമായി സഹായിച്ചതിൽക്കുടെയായിരുന്നു. അതേ അഭ്യാസയത്തിൽ, “സുവിശേഷത്തിന്റെ വിശ്വാസത്തിനൊന്നി പോരാടുക കഴിക്കേണം” എന്നു ഫിലിപ്പിയ സഭയിലെ എല്ലാ അംഗങ്ങളോടും പ്രാബല്യാസ് അപേക്ഷിച്ചിരുന്നു (വ. 27; എംപസിസ് ആധാർ). അപ്പോൾ എല്ലാ അംഗങ്ങളോടും പരസ്യ പ്രസംഗം നടത്തുവാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്ന തീർപ്പിൽ ആരും എത്തുകയില്ലെല്ലാം (എല്ലാ വർക്കും പ്രസംഗിക്കുവാനുള്ള താലപ്പ് ഇല്ല).

പ്രസംഗപീഠത്തിൽ കയറാതെ സ്ത്രീകൾക്ക് പല രീതിയിൽ സുവിശേഷ ശ്ലോഷണം നടത്താം—കൂടുതൽ രഹസ്യമായും വ്യക്തിപരമായും ഉപദേശിച്ച് (തിരെതാ. 2:3-5; പ്രവൃ. 18:26 നോക്കുക). ഫിലിപ്പിയ സഭയും ആരംഭം മുതൽ സ്ത്രീകൾ പ്രധാന പങ്ക് വഹിച്ചിരുന്നു. ആദ്യമായി പരിവർത്തനം ചെയ്തത് ഒരു സ്ത്രീയും അവളുടെ ഭവനവും ആയിരുന്നു (പ്രവൃ. 16:13-15). (ലുഡിയ)

എന്ന സ്ത്രീ ഉടനെ അവളുടെ വീട് പാലൊസിനും സംഘത്തിനും താമസിക്കുവാനായി തുറിന്നു കൊടുത്തു, പിന്നീട് അത് സഭ കൂടിവരുവാനുള്ള സ്ഥലവുമായി (പ്രവൃ. 16:40). അവളുടെ മാതൃക സദയിലെ മറ്റു സ്ത്രീകൾക്ക് കർത്താവിണ്ടേ വേപ ചെയ്യുവാൻ പ്രചോദനമായി എന്ന കാര്യത്തിൽ, സംശയമില്ല.

സുവിശേഷ ഘോഷണാത്തിൽ തങ്ങളാടുകൂടുടെ പോരാട്ടം കഴിച്ച സ്ത്രീകളെ ഇഷ്ടപ്പെട്ടുകൊണ്ടു തന്നെ മിക്ക ഉപദേശ്താക്ക്രമാർക്കും പ്രസംഗിക്കുവാൻ കഴിയും. എന്നേ അമധ്യം ഭാര്യയുടുക്കം വിശ്വസ്ത സ്ത്രീകളുടെ ഒരു സമുഹം തന്നെ സുവിശേഷ ഘോഷണാത്തിൽ പല വിധത്തിൽ എന്ന സഹായിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കുഞ്ഞാടിന്റെ ജീവപുസ്തകത്തിൽ പേരെഴുതിയിരുന്നു എന്ന (പ്രത്യേക തയാൻ) സുന്നുക്കൈക്കും യുവാദ്യക്കും ഉള്ളത് (4:3; ബെളി. 21:27 നോക്കുക). സുവിശേഷ ഘോഷണാത്തിൽ തന്നോടുകൂടുടെ പോരാട്ടിയ രണ്ട് സ്ത്രീകളെ കുറിച്ച് പാലൊസ് പഠനത്തോൾ, തന്നോട് ചേർന്ന് പ്രവർത്തിച്ച മറുള്ളവരെയും അവൻ ഓർത്തു. അതുകൊണ്ട്, അവരോടുകൂടുടെ അവൻ ക്ഷേമന്തിനേയും ചേർത്തു പഠിക്കു. ഈ “ക്ഷേമന്താൻ” പ്രസിദ്ധി-യാർജ്ജിച്ച ക്ഷേമന്ത് ഓഫ് റോ എന്ന ദൈവശാസ്ത്രിയമല്ലാത്ത ആരംഭ ക്രിസ്തീയ സാഹിത്യത്തിൽ അവനെ കുറിച്ചു പഠിക്കുവാനു എന്ന ചിലർ കരുതുന്നു, പക്ഷെ അതിനു അധികാരിക തെളിവുകൾ ഇല്ല ഈ ക്ഷേമന്ത് ഒരുപക്ഷ പാലൊസിനെ സഹായിച്ച ഫിലിപ്പിയ സദയിലെ ഒരംഗമായിരുന്നേക്കാം.

ക്ഷേമന്തിനെ കുറിച്ച് പഠിക്കുപ്പോൾ, അപ്പോസ്റ്റലർ മറ്റു ദൈവശാസ്ത്രം രെയും ഓർമ്മ വന്നു. ആരെയെങ്കിലും വിട്ടുകളയുമെന്ന സാഹസത്തിനു മുതിരാതെ അവൻ ഈ പ്രയോഗം നടത്തി: ജീവപുസ്തകത്തിൽ പേരുള്ള എന്നേ കുട്ടുവേലക്കാർ, വിശ്വസ്തരുടെ പേരുള്ള സർഗ്ഗീയ രേഖയാണ് “ജീവ പുസ്തകം” (ലുക്കാൻ. 10:20 നോക്കുക). പാലൊസിന്റെ മനസിൽ ഉണ്ടായിരുന്ന പേരുകൾ നമ്പകൾ അറിയില്ല, പക്ഷെ കർത്താവിന് അറിയാം. അവരുടെ പേരുകൾ അവൻ ചുണ്ടുകൊണ്ട് “പുസ്തകത്തിലാണ്”!

സർഗ്ഗീയ രേഖയിൽ ഉള്ള പേരുകളിൽ സുന്നുകെയ്യും യുവാദ്യയും ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നു അന്തർലൈന്മാക്കിയിരുന്നു. അത് ആ രണ്ട് സഫോട്ട് റിമാർ തമിലുള്ള അഭിപ്രായ വ്യത്യാസങ്ങൾ പരിഹരിക്കുവാൻ അതുയിക്കുന്ന പ്രചോദിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. (1) അവരുടെ പേരുകൾ മറ്റു വിശ്വസ്തരുടെ പേരുകൾക്കുപോലും എഴുതിയിരിക്കുവോൾ, വ്യക്തിപരമായ പ്രശ്നങ്ങൾ അപ്പെഡാനമാണ്. (2) യോജിപ്പുള്ള സർഗ്ഗീയത്തിലേക്ക് പോകുവാനാണ് രണ്ട് പേരും കാത്തിരിക്കുന്നതെന്നതിനാൽ, ഭൂമിയിൽ വെച്ച് അവർ രമ്പപ്പെട്ടേണ്ടോ? (3) അവരുടെ പേരുകൾ “സ്ഥിരമായ മഷിയാൽ” അല്ല എഴുതപ്പെട്ടത് എന്ന് അവർ അറിയാതിരിക്കരുത്; പാലൊസിന്റെ കർപ്പന അവർ കൈക്കരാണ്ടി ല്ലേക്കിൽ, അവരുടെ പേരുകൾ ജീവപുസ്തകത്തിൽ നിന്നു “മായിച്ചു” കളയുവാനുമിടയുണ്ട് (ബെളി. 3:5 നോക്കുക).

സുന്നുകെക്കും യുവാദ്യക്കും അവരുടെ ജീവിതത്തിൽ ഒരു ക്രിയാത്മക വസ്തുക്കൾ; എന്നാൽ ഒരുപോകുവാൻ കഴിയാത്തവർ എന്ന നിലയിലാണ് അവരെ അറിയപ്പെട്ടത്. ആ നിഷ്ഠയമായ വശത്താൽ, അവർ അതുവരെ ചെയ്ത എല്ലാ നല്ല പ്രവൃത്തികളും നിഷ്പമോക്കി കളഞ്ഞു. ഞാൻ അവരുടെ സ്ഥാനത്തായിരുന്നുകും എന്നു ചിന്തിക്കുടെ, ഒരു ഇടവക മുഴുവൻ കേൾക്കത്തക്കവെന്നും ഒരു എഴുത്തിൽ അവരുടെ രണ്ടു പേരുടേയും പേ

രുകൾ പരസ്യമായി വായിച്ചു കേൾക്കുന്നത് എത്ര തരംതാഴ്ത്തലായിരിക്കും (1:1)! അനും ഇപ്പോഴും അവരുടെ പേരുകൾ ലോകത്തിലെങ്ങും വായിച്ചു കേൾക്കുന്നത് ലജ്ജാകരമെന്നു നിങ്ങൾ കരുതുന്നുണ്ടോ? അവരുടെ ആ കഷ്ടസ്ഥിതി എന്നിൽനിന്ന് ഈ ചോദ്യമാണ് ഉയർത്തുന്നത്, “എന്തെ ജീവി തന്ത കുറിച്ച് ഒരു വരി എഴുതുകയാണെങ്കിൽ-ഇനിയും രണ്ടായിരു വർഷം എന്ന കുറിച്ച് എഴുതിയത് ആളുകൾ വായിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെങ്കിലോ? ആ വരി എന്നതായിരിക്കും? “മറ്റൊള്ളവരുമായി ഒരുപോകാതവൻ” എന്നാണ് എഴുതുകയെങ്കിൽ, എത്ര വേദകരമാണ്!”

പറബോസ് എന്നുകൊണ്ടാണ് പ്രത്യേകമായി ആ രണ്ടു സ്ത്രീകളേയും അവരുടെ അഭിപ്രായ ഭിന്നതകളേയും പ്രത്യേകമായി എടുത്തു പറഞ്ഞത്? അവരെ ലജ്ജിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നില്ല പറബോസിന്റെ ഉദ്ദേശം. ആ പ്ര ശ്രദ്ധം ആദ്യം സഭയിൽ രണ്ട് പേരിൽ തുടങ്ങി പിന്നെ അത് വീണ്ടും രണ്ട് പേരിലേക്കും ... പിന്നെ നാല് പേരിലേക്കും ... തുടർന്നു സം മുഴുവന്നും ബാധി ക്കുവാനിടയുണ്ട് എന്ന കാരണത്താലായിരിക്കാം. രണ്ട് ക്രിസ്ത്യാനികൾ തമ്മിലുള്ള പ്രശ്നം ഉടനെ പരിഹരിക്കണം എന്നു പറഞ്ഞത്. അത് നിർവ്വീരു മാക്കിയില്ലെങ്കിൽ പൊട്ടിത്തെനിച്ചേക്കാം.

എന്തിലായിരുന്നു സുന്നതുകെയും യുവാദ്യയും വിയോജിച്ചിരുന്നത്? തീർച്ചയായും ഉപദേശസംബന്ധമായ കാര്യത്തിലായിരുന്നില്ല ചില എഴുത്തു കാർ 4:2, 3 എടുത്ത് ഉപദേശസംബന്ധമായ കാര്യങ്ങളിൽ വിട്ടുവീഴ്ചയാകാ മെന്ന് പറയുന്നു, എന്നാൽ പറബോസ് ഫിലിപ്പിയരോട് പറഞ്ഞു, “ജീവൻസ്റ്റ് പചനം പ്രമാണിച്ച് ജോതിസ്വീകളെ പോലെ പ്രകാശിക്കുവിൻ” (2:16). ഉപദേശസംബന്ധമായ പ്രശ്നങ്ങളെ കൈകാര്യം ചെയ്തപ്പോൾ അതെന്നതാണെന്ന് പറബോസ് വൃക്തമാകിയിരുന്നു (രോമർ 6:1, 2 നോക്കുക) വൃക്തികൾ തമ്മിൽ തെറ്റിലായിരുന്നപ്പോഴും (2 തിമോ. 2:18 നോക്കുക). സുന്നതുകെയും യുവാദ്യയും തമ്മിൽ ഒരുപരിഷ വ്യക്തിതു സാഹചര്യം ആയിരുന്നേക്കാം. എതി വുള്ള കർത്താവിന്റെ വേലകാർക്കിടയിൽ പലപ്പോഴും എങ്ങനെ ഓരോനു ചെയ്യാമെന്ന കാര്യത്തിൽ ശക്തമായ അഭിപ്രായ ഭിന്നതകൾ ഉടലെടുത്തി ടുണ്ട്. ആ രണ്ട് ജോലിക്കാരരെയും ഒരുമിച്ച് ചേർത്താൽ വിയോജിപ്പ് ഒഴിച്ചു കൂടാനാവാത്തതാണ്.

ശക്തമായി പൊട്ടിത്തെനിക്കുവാനിടയുള്ള പ്രശ്നത്തെ പറബോസ് എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്തു? ആദ്യം ആത്മാർത്ഥമായി അവരെ അനുമോദിക്കും പിന്നെ ലോഹമായി എറ്റവുമുക്കാം. തുപ്പതികരമായ രമ്പതയിലെത്തിക്കുവാൻ പറബോസിനു വേണ്ട എന്തു ചെയ്യുവാൻ കഴിയും? അഭിപ്രായഭിന്നതകളുള്ള ക്രിസ്ത്യാനികളെ രമ്പതയിലെത്തിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവർക്ക് പറബോസ് ചെയ്തത് തികച്ചും ഗുണകരമായിരിക്കും.

പറബോസ് ചിലർ ചെയ്തത്-ഉടനെയായിരുന്നു. അത് ക്രമേണ നിന്നുപോകും എന്നു കരുതി അവൻ ആ സാഹചര്യത്തെ കണ്ടില്ലെന്നു നടപ്പില്ല. പ്ര ശ്രദ്ധം ഉണ്ടെന്നു ബോധ്യമായ ഉടനെ, സ്വപ്നം ശക്തമായി ചിലത്തു ചെയ്തു. അത് ഉടവക മുഴുവൻ എത്തുന്നതുവരെ അവൻ കാഞ്ഞിരുന്നില്ല.

പറബോസ് ഐക്യത ആവശ്യപ്പെട്ടു-ശക്തമായി തന്നെ. വ്യത്യാസങ്ങൾ പരിഹരിക്കേണ്ടിന്റെ പ്രാധാന്യത്തെ ഉള്ളി പറഞ്ഞിരിക്കുകയാണ്. അഭിപ്രായവ്യത്യാസമുള്ള രണ്ട് സ്ത്രീകളോട് അവൻ യോജിച്ച് കഴിയുവാനാണ് ആവശ്യപ്പെട്ടത്. പാട്ട് പാടുന്നോൾ യോജിപ്പുള്ള സരവും-വിയോജിപ്പുള്ള

സുരവും എത്ര വൃത്ത്യാസമാണ് ജനിപ്പിക്കുന്നത്! “ചിന്തിക്കുക” (അഹാണ ഡോ) എന്നർത്ഥമം വരുന്ന വാക്കിൽ നിന്നൊണ്ട് “യോജിച്ച് ജീവിക്കുക” എന്നു തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. “ങ്ങേ [കാര്യം]” തന്നെ (ടു ഐട്ടോ). 2:2 ലെ അന്തേ പൊലെയുള്ള പ്രയോഗം തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് “എക മനസിൽ,” “യോജിച്ചിരിക്കുക” എന്നന്ത് ആജ്ഞാ സഭാവത്തിലാണ് പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത്, 4:1-9 ലെ പൗലോസിന്റെ എല്ലാ നിർദ്ദേശങ്ങളും അതുപോലെ ആണ്. യോജിച്ച് ഒത്തൊരുമിച്ച് ആയിരിക്കുക എന്നത് ക്രിസ്ത്യാനികൾക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കാം എന്ന നിന്നും; അങ്ങനെ ആകുവാൻ ദൈവം നമ്മോട് കർപ്പിച്ചിരിക്കുകയാണ്!

പൗലോസ് അവരെ ഓർമ്മിപ്പിച്ചു-ശരിയായി, ആ റണ്ട് സ്വർത്തീകരിക്കുന്നു “കർത്താവിൽ” ആണ് എന്ന് അവൻ അവരെ ഓർമ്മപ്പെടുത്തി. “കർത്താവിൽ” (അല്ലെങ്കിൽ അതിനു തുല്യമായത്) അപ്പോസ്റ്റലനു പ്രിയപ്പേജ് പ്രയോഗമായിരുന്നു (4:1, 2, 4 നോക്കുക). ക്രിസ്തുവിനോടു ചേരുവാൻ സ്നാനം എറ്റവരായിരുന്നു സുന്തുകെയും യുവോദ്യയും (രോമർ 6:3; ഗലാ. 3:27). “ക്രിസ്തു യേശുവിൽ” അവർ ദൈവത്തിന്റെ മക്കളായിരുന്നു (ഗലാ. 3:26 നോക്കുക). “ക്രിസ്തുവിൽ” അവർ എല്ലാ ആത്മികാനുഗ്രഹങ്ങളും ആസ്വിച്ചിരുന്നു (എഹെ. 1:3). “ക്രിസ്തുയേശുവിൽ” അവർ “ദൈവസ്വന്നേഹത്താൽ വലയ പ്പെട്ടിരുന്നു.” (രോമർ 8:39). “ക്രിസ്തുവിൽ” അവർ എക ശരീരമായിരുന്നു എന്നതായിരുന്നു എറ്റവും പ്രധാനമായ കാര്യം (രോമ. 12:5). അതുകൊണ്ട് അവർ “ക്രിസ്തുയേശുവിൽ ഒന്നായിരുന്നു” (ഗലാ. 3:28). “ക്രിസ്തുവിൽ” ആയപ്പോൾ അവർക്ക് ഒരുമിച്ചു കൂടുവാൻ പൊതുവായ ഒരു സ്ഥലം ലഭിച്ചു. അനേകാനും ശത്രുക്കളായി കാണുന്നതിനു പകരം, ക്രുഷിന്റെ പാദത്തിൽ നിന്നു തങ്ങൾക്കു വേണ്ടി മരിച്ചവനിലേക്ക് കൈകകൾ ഉയർത്തി അവനെ സ്തുതിക്കുവാൻ കഴിയുന്നു!

പൗലോസ് സഹായം നൽകി-യോഗ്യമായി. ക്രിസ്ത്യാനികൾ തമിലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ സ്വയമായി പരിഹരിക്കേണ്ടതാണ്, എന്നാൽ ചിലപ്പോൾ, അവരുടെ ഭിന്നതകൾ പരിഹരിക്കുവാൻ സഹായം വേണ്ടി വന്നേക്കാം. സുന്തുകെയുടെയും യുവോദ്യയുടെയും കാര്യം അന്തരെത്തിലുള്ളതായിരുന്നു എന്നു പൗലോസിനു ബോധ്യമായിരുന്നു. രോമിൽനിന്ന് ആ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുവാൻ അവൻ ശ്രമിക്കാതെ, പിലിപ്പിയയിലെ വിശസ്തനനായ ഒരാളെ അൽപ്പ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി അയച്ചു; തീർച്ചയായും, സാക്ഷാത് ഖണ്ണയാളിയായുള്ളേളാവേ, ആ സ്വർത്തീകരിക്കൽ അവർ തുണ നിൽക്കേണ്ടം എന്നു ഞാൻ അപേക്ഷിക്കുന്നു. “ഖണ്ണയാളി” എന്ന വാക്ക് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത് (സുസ്യഗ്രഹം) ആണ്, അതിന്റെ ആമുഖമാണ് സുഗ്രഹാസ്, അർത്ഥമം, “നുകും,” പ്രിവോസിഷൻ സംശ്രദ്ധം “വിത്ത്” “നുകത്തോടുകൂടിയ ഒരാൾ” എന്നാണ് അതിന്റെ അർത്ഥമം (കെ ജൈവി; എൻറൈവി; എഎസ്പി; ആർഎസ്പി). അതിനെ “പകാളി” എന്നുകൂടെ തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു (സിഇംവി; റിഇംവി), “കോംറോഡ്” (വില്യംസ്), അല്ലെങ്കിൽ അതുപോലെ.

“നുകത്തിലെ ഖണ്ണയാളി” ആരാബിന്നന്ന് അറിയുവാൻ യാരാളം സമയവും പേപ്പറും ചെലവഴിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ ഉന്നഹനങ്ങളിൽ, ലുക്കാസും, ശിവാസും, എപ്പ് ഫ്രോഡിത്തൊസും ഉൾപ്പെടുന്നു. അൽപ്പ ഒരു സ്വർത്തീയായിരുന്നു എന്നുപോലും ചിലർ കരുതിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ “നുകത്തിലെ കൂടാളി” എന്ന പ്രയോഗം പരിഷകരിച്ചിരിക്കുന്നത് പുലിംഗമായിട്ടാണ്. ഇത് അറിയപ്പെടാത്ത “വ്യക്തി” ഇടവക മുഴുവനെയും പ്രതിനിധിയാനു ചെയ്യുന്നു എന്നാണ് ചിലർ കരുതുന്നത്,

അതിനു സാധ്യത കുറവാണ്, കാരണം പാലോസ് ഇടവക മുഴുവനേയും ഉദ്ദേശിച്ചു ഈ ലേപനത്തിൽ പറഞ്ഞപ്പോഴാക്കെ ബഹുവചനമാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്.

സുസുഖാസ് ഒരു സർവ്വനാമമായിട്ടാണ് ചിലർ തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്-സിസിഗർസ് (സിജേജി നോക്കുക). ഫിലമോന്റെ ലേപനത്തിൽ ചെയ്തതുപോലെ പാലോസ് ഇവിടെ വാക്കുകൾ കൊണ്ട് പതാടുന്നതായിട്ടാണ് പറയപ്പെട്ടുന്നത് (വാ. 11). അതിൻസ്പ്രകാരം, മലത്തിൽ, പാലോസ് പറഞ്ഞത്, “സിസിഗർസ്, നിങ്ങളുടെ പേരാണ് നൽകുന്നത്.” എങ്ങനെയായാലും, ആ “പേർ” പുരാതന സാഹിത്യത്തിൽ നന്നാം കാണുന്നില്ല. പാലോസ് തന്റെ സ്വന്നഹിതങ്ങൾ പേര് പറയാതിരുന്നത് അസാധാരണത്വമായി തോന്തിയേക്കാം, എന്നാൽ പാലോസ് മുഖ്യ വ്യക്തികളുടെ പേര് പറയാതിരുന്നത് ഇവിടെ മാത്രമല്ല (2 കൊ. 8:18, 23). അലേക്ക് മോട്ടിൽ ഈ ഒരു നിർദ്ദേശം നൽകിയിരിക്കുന്നു: “ഭാസ്തവത്തിലുള്ള നുക കുടാളിയുടെ പേര് പറയാതെ വിട്ടിരിക്കുന്നു,” അങ്ങനെ “ഇവിടെ ... നമുക്ക് നമ്മുടെ തന്നെ പേര് ഇടുവാൻ കഴിയും, “സഭയുടെ കുടായ്മയുടെ അനൈനക്കും എന്ന അർബവുട രോഗത്തെനാം തിരിച്ചിറയാണ്” എന്നതിനാണ് ഉള്ളംഖല നൽകേണ്ടത്.⁶

ആ മനുഷ്യൻ ആരായിരുന്നു എന്നു നമുക്ക് അറിയില്ല, എന്നാൽ അയാൾക്ക് അത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ അനുഭവമുണ്ടായിരുന്നു എന്ന കാര്യത്തിൽ സംശയമല്ല. ഇപ്പോൾ ഈ സാഹചര്യത്തിൽ ഇടവകയിൽ യോജിപ്പുണ്ടാക്കുവാൻ യോജിച്ച വ്യക്തി അയാളാണെന്ന് പാലോസ് കണ്ണെത്തി. ചില ജോലി പ്രയാസമുള്ളതാണ്; ചിലർ കുടുതൽ പ്രാധാന്യമുള്ളവരാണ്.

പ്രായോഗികത

നിരപ്പിൽ ഉറപ്പിക്കൽ (4:1-3)

രണ്ട് സഹോദരരാജേ നിരപ്പിലാക്കുന്നതിന് അവരെ സഹായിക്കുവാൻ നിങ്ങൾ തയ്യാറാണോ? അവരുടെ തെറ്റുകൾ ചുണ്ടി കാണിക്കാതിരിക്കുക. നിങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ അവരെ സ്വന്നഹിക്കുന്നു എന്നു, ഉറപ്പ് വരുത്തുക. അവരുടെ മനസിനെ സ്വാധീനിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനു മുൻപ് അവരുടെ ഷൃംഖലയത്തെ സ്വപർശിക്കുക.

തൃപ്തികരമായ നിരപ്പ് (4:1-3)

രണ്ട് സഹോദരിമാർ തമിലുള്ള പ്രശ്നത്തിൽ, അഭിപ്രായ വ്യത്യാസത്തിന് ഒരാൾ മറ്റാരാളെ കുറ്റേപ്പെടുത്തുവാൻ സാധ്യതയുണ്ട്; പലപ്പോഴും അങ്ങനെയാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. എക്കിലും, ഒരുപരിധി വരെ രണ്ടുപേരും തെറ്റുകാരാണ്. എൻ്റെ സഹോദരൻ കോയും ഞാനും കുട്ടികളായിരുന്ന പ്പോൾ, ഞങ്ങൾ ചിലപ്പോൾ ശണ്ഠം കുടാറുണ്ടായിരുന്നു (സഹോദരങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതുപോലെ). ഞങ്ങളുടെ അമ്മ രംഗത്ത് വരുമ്പോൾ (എല്ലായ്പോഴും മെന്ന പോലെ) “ആരാണ് തുടക്കമിട്ട!” എന്ന കാര്യത്തിൽ ഞങ്ങൾ അന്നേ നംബം എതിർത്തുകൊണ്ടിരിക്കും. അമ്മ ആരുടെ ഭാഗത്താണ് തെറ്റ് എന്നു കണക്കുപിടിക്കുവാനായിരുന്നില്ല ശ്രമിച്ചത്. അവർ പറയും “കുഴപ്പത്തിനു രണ്ട് പേരും കാരണക്കാരാണ്”—അങ്ങനെ ഞങ്ങൾ രണ്ട് പേരും അനന്തരപ്പലം അനുഭവിച്ചിരുന്നു.

ക്രിസ്ത്യാനികൾ തമ്മിൽ സംഘർഷം ഉണ്ടായാൽ, ഓരോരുത്തരും നി രപ്പിനായി മുന്നിട്ടിരഞ്ഞെം എന്നാൻ ബൈബിൾ പറിപ്പിക്കുന്നത്. തന്നൊക്കെ മദ്ധ്യരാഖർ തെറ്റു ചെയ്തു എങ്കിൽ, വേദനികപ്പെട്ട് ആർഹർ വേദനിപ്പിച്ച് ആളോട് നിരപ്പിനായി സമീപിക്കുന്നും എന്നാൻ (മത്താ. 18:15).⁷ തെറ്റു ചെയ്തതായി ആരോപിക്കപ്പെട്ടയാളും മറ്റും ആളുടെ അടുക്കൽ ചെല്ലുവാൻ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു (മത്താ. 5:23, 24). “അവൻ എന്തേഴ്സ് അടുക്കൽ വരട്ട്” എന്നു പറയു വാൻ രണ്ട് പേരുകളും അവകാശമില്ല.

ക്രിസ്ത്യാനികൾ തമ്മിൽ തെറ്റിവിഹരിക്കപ്പെടുവോൾ, അതിൽ “മറ്റാരും ഇടപെടേണ്ട്” ആവശ്യം ഇല്ല എന്നു ചിലപ്പോൾ കരുതിയെക്കാം-പക്ഷ ഇടവകയിലെ പ്രശ്നം എല്ലാവരുടേയും പ്രശ്നമാണ്. വിയോജിപ്പിലായവർ അവർക്കു മാത്രമല്ല (പ്രശ്നം സൃഷ്ടിക്കുന്നത്, സഭയ്കൾ തന്നെ ദുഷ്പ്രേരി സഭാക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത് (1 കെറ. 1:13 നോക്കുക). അവിശാസികളെ സഭയിൽനിന്നും അകറ്റി നിർത്തുകയും ചെയ്യും (യോഹ. 17:21, 23 നോക്കുക). നാം അനേകാനും സമാധാനത്തിൽ കഴിയുവാനാണ് കർത്താവ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത് (മർക്കോ. 9:50). “ഈതാ, സഹോദരനാർ ഒത്തൊരുമിച്ച് വസിക്കുന്നത് എത്ര ശുഭവും എത്ര മനോഹരവുമാകുന്നു!” (സക്രീ. 133:1). “സഹോദരനാർക്ക് ഇടയിൽ കലപമുണ്ടാക്കുന്നവനെ കർത്താവ് വെറുക്കുന്നു” (സദൃശ. 6:19).

ശക്തമായ സത്യങ്ങൾ (4:1-3)

ക്രിസ്ത്യാനി സമാധാനത്തിലും യോജിപ്പിലും ജീവിക്കേണ്ടതിനെ കുറിച്ച് ശക്തമായ ചില സത്യങ്ങൾ 4:1-3 തുടർന്നിരിക്കുന്നു. അവയിൽ ചുരുങ്ഗിയത് നാലുബന്ധം ഓർമ്മിക്കു:

തന്റെ ജനന രാമിച്ച് യോജിപ്പിരിപ്പാനാണ് കർത്താവ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്. നിർഭാഗ്യവശാൽ, സഭ ആളുകളാൽ പണിത്തിനാൽ, അഭിപ്രായ ഭിന്നതകൾ ഉടലെടുക്കുന്നു. “കപ്പലഭാംിമുക്കായി” യുടെ ഒരു കാർട്ടുൺിൽ, ലിനസ് പറഞ്ഞു, “എനിക്ക് മനുഷ്യവർഗ്ഗത്തെ ഇഷ്ടമാണ്; ആളുകളെയാണ് എനിക്ക് കണ്ണടക്കുടാത്തത്.” ഇന്നു സഭയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ നിമിത്തം ആളുകൾ പറയും “എനിക്ക് സഹോദരവർഗ്ഗത്തെ ഇഷ്ടമാണ്; പക്ഷ ചില സഹോദരങ്ങളെ എനിക്ക് കണ്ണടക്കും.” ഭിന്നത ഉടലെടുക്കുവോൾ-അതിനെ ശരിയായും തെറ്റായും കൈകാര്യം ചെയ്യുവാൻ കഴിയും. നാം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന എനിക്കിലും സ്വന്നേഹം, ക്ഷമ, നിസ്വാർത്ഥത എനിവയായിരിക്കുന്നും മുന്നിട്ടുനിൽക്കേണ്ടത്. സഭയിലെ രണ്ട് അംഗങ്ങൾ തമിലുള്ള പ്രശ്നം സഭയിലെ മരുപ്പാം അംഗങ്ങളെയും കുറിച്ച് ചിന്തിക്കണം.

നാം സമാധാനം ഉണ്ടാക്കുന്നവർ ആയിരിക്കുന്നും (മത്താ. 5:9).

കുറിപ്പുകൾ

¹ജേറാൾഡ് എഫ്. ഹാവ്ട്രോണ്, ഫിലിപ്പിയൻസ്, വേർഡ് ബിബിളിക്കൽ കമ്മറ്റി. വാല്യം 43. (വാക്കോ, ടെക്സസ്.: വേർഡ് ബുക്സ്, 1983), 177. ²ജേ. ഐവ്യൂ പെണ്ട്രേകോസ്റ്റ്, ദ ജോയ് ഓഫ് ലിവിംഗ്: ഒ സ്റ്റൂഡി ഓഫ് ഫിലിപ്പിയൻസ് (ഗ്രാന്റ് റാഫില്സ്, മെക്ക്.: സോണാബാർവാൻ പബ്ലിഷിങ്സ് ഹാസ്, 1973), 173. ³കെജെവി ആ

പേരിന്റ് പുല്ലിംഗമാൻ ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് (“യുവൊദ്യാസ്”), അത് പഹലാസ് ഉദ്ദേശിച്ചത്, ഒരു സ്വത്രീയേയും പുതുച്ചേരേയും ആയിരിക്കാം, ചിലപ്പോൾ ഭാര്യയേയും ഭാർത്താവിനേയും ആയിരിക്കാം എന്ന തീർപ്പിലെത്തുമാറാക്കി. ഏങ്ങനെന്നയായാലും, മൂല ഗ്രന്ഥത്തിൽ, ആ പേര് സ്വത്രീപിംഗ രൂപത്തിലായിരുന്നു.⁴ ആനുഭിള്ളിക്കൽ ശ്രീക്കു ലെക്കണിക്കൻ (ലഭിക്കി: സാമുവൈൽ ബാഗ്നസ്സർ & സണ്സൻ ലിമിറ്റഡ്., 1971), 303. ⁵“സുവിശേഷത്തിൽ നിമിത്തം” എന്നതിനു പകരം മുല്ലഗമ്പതിൽ “സുവിശേഷത്തിൽ” എന്നു മാത്രമാണുള്ളത്. ⁶അലോക് മോട്ടിർ, ദ മെസോജ് ഓഫ് ഹിലിപ്പി യൻസ്: ജീസസ് അവർ ജോയ്. ദ ബൈബിൾ സ്വീക്കൻ ടുഡേ (ധാരണാച്ചന്ന് ഗ്രോവ് III.: ഇൻഡ്-വാഴ്സ്റ്റ് പ്രസ്, 1984), 204. ⁷എൻഎഫ്‌സിയിൽ “നിന്റെ സഹോദരൻ നിന്നോട് പിഴച്ചാൽ” എന്നാണ്, പക്ഷെ, പിഡി ഉദ്ധരണിയിൽ സംഖ്യാധന ചെയ്ത യാർക്കേതിരായിരിക്കാം (കൈജെവി നോക്കുക).